

**Hur har jämställdheten utvecklats hos
skånska kluster- och innovationsfrämjande
aktörer?**

Kartläggningsarbete 2005, 2008 och 2013/2014

Bakgrund

Arbetet med att kartlägga jämställdheten i skånska kluster- och innovationsfrämjande miljöer startade 2005 med rapporten *Ökad tillväxt med jämställd styrelse*. I den kartlades könsfördelningen i styrelser och på VD-/projektledarposter hos 30 skånska kluster- och innovationsaktörer. Kartläggningen gjordes av Länsstyrelsen i Skåne och Region Skåne. Resultatet visade att kvinnor är starkt underrepresenterade i styrelser och bland VD/projektledare inom skånska kluster och innovationsfrämjande aktörer. Totalt var andelen kvinnor i styrelserna cirka 18 % och bland VD/projektledarna ungefär 21 %.

2008 följdes rapporten upp av Regionalt ResursCentrum för kvinnor i Skåne. Den visade inga nämnvärda förändringar, andelen kvinnor i styrelserna var då 20 % och andelen kvinnor i ledande position hade ökat något, till 34 %.

Under 2013/2014 fortsatte Winnet Skåne (tidigare Regionalt ResursCentrum för kvinnor i Skåne) arbetet med att kartlägga jämställdheten och kunde konstatera att det skett en del förändringar inom kluster- och innovationsområdet. Dels att det finns betydligt fler aktörer som verkar inom området och dels att begreppet innovation har utvidgats. Resultatet av den kartläggningen presenteras i denna rapport.

Kartläggningen 2013/2014 ledde vidare till en utökad kartläggning under 2015, utifrån önskemål som framkommit. Denna undersökte hur aktörernas medel fördelas mellan kvinnor och män. Resultatet av den, diskussioner och förslag på arbete framöver presenteras också i denna rapport.

Kartläggningen 2013/2014

Winnet Skåne har genomfört en kartläggning av kluster och innovationsfrämjande miljöer 2013/14. Totalt har 81 aktörer kartlagts, varav 68 med egen styrelse/styrgrupp. Kriteriet, för de aktörer som inkluderats i kartläggningen, är att den aktuella verksamheten finansieras helt eller delvis av offentliga medel. De aktörer som inkluderats i kartläggningen har kontaktats per telefon alternativt har information hämtats via aktörens hemsida.

Kartläggning över tid

Mycket har hänt sedan 2005. Antal aktörer som inkluderats är betydligt fler idag än vid föregående kartläggningar. Detta beror dels på att antal aktörer inom kluster och innovationsfrämjande miljöer har ökat, dels på att begreppet innovation har utvidgats till att även omfatta entreprenörskap och företagande. Att göra en direkt jämförelse över tid är därför inte möjligt. Dock kan man se en trend samt få en övergripande bild av utvecklingen. Det är också avsikten med kartläggningen.

Vi har valt att dela in aktörerna i fyra grupper:

- *Styrning av innovationssystem i Skåne (S):* Regionala Tillväxtnämnden (RTS) (numera Regionala utvecklingsnämnden, RUN), Forsknings- och innovationsrådet (FIRS) samt Sounding board i Skåne (SIS)
- *Högskole- och universitetsdrivande innovationsmiljöer (U)*
- *Kluster och innovationsmiljöer regionalt (R)*
- *Innovationsmiljöer med koppling till kommuner (K)*

Resultat

Så här ser fördelningen ut för åren 2005, 2008 respektive 2013/14:

Sammanställning:	2005	2008	2013/14
Totalt i styrelse: % (antal)	(264)	(252)	(478)
- varav män i styrelse	82% (217)	80% (201)	69% (330)
- varav kvinnor i styrelse	18% (47)	20% (51)	31% (148)
	<u>2005</u>	<u>2008</u>	<u>2013/14</u>
Total i ledande position: % (antal)	(34)	(35)	(85)
- varav män i ledande position	79% (27)	66% (23)	54% (46)
- varav kvinnor i ledande position	21% (7)	34% (12)	46% (39)

Vi kan se en utveckling som går mot en jämnare fördelning mellan kvinnor/män. Vi kan iaktta detta för styrelserepresentationen, men särskilt tydligt är det på de ledande positionerna där det idag nästan är jämt fördelat.

Vi kan iaktta följande i kartläggningen för 2013/14:

- Totalt inkluderas 68 styrelser
- 9 % av styrelserna saknar helt kvinnor
- 0 % av styrelserna saknar helt män
- I 25 styrelser (37 %) är representationen jämställd (40-60%)
- I 42 styrelser (62 %) är representationen ojämsställd pga. att män är i majoritet
- I 1 styrelse (1 %) är representationen ojämsställd pga. att kvinnor är i majoritet
- Universitetsdrivna samt kommunalt drivna har lägre andel jämställda styrelser än regionalt drivna.

ANTAL STYRELSE					
	Styrande	Universitet	Reg	Komm	S:a
0-19 %	0	3	6	3	12
20-29 %	0	3	8	8	19
30-39 %	1	4	2	4	11
40-60 %	2	2	17	4	25
61-100%	0	1	0	0	1
S:a	3	13	33	19	68

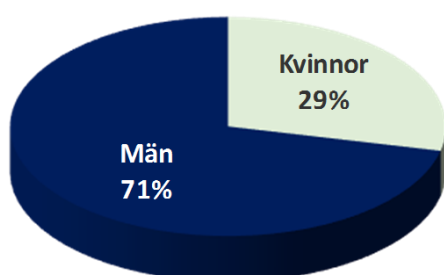
Andel jämställda styrelser per huvudman					
	Styrande	Universitet	Reg	Komm	S:a
40-60%	2	2	17	4	25
Procent:	67%	15%	52%	21%	37%

Från kartläggning av representation till kartläggning av resurser

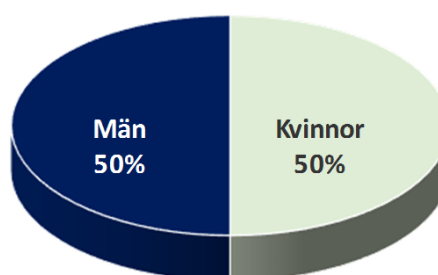
Kartläggning gick vidare med att även undersöka hur stor finansiering de innovationsfrämjande aktörerna har och hur könsfördelning på de ledande positionerna ser ut. Av de 15 aktörer som medverkat i kartläggningen 2005, 2008 och 2013/2014 svarade 13 stycken.

Verksamheternas totala finansiering/omsättning:

över 10 Mkr

under 10 Mkr

	VD/PL Totalt	Antal kvinnor	Antal Män
Verksamheter där finansiering/omsättning överstiger 10 Mkr	7	2	5
Verksamheter där finansiering/omsättning understiger 10 Mkr	6	3	3

Av de verksamheter som har en finansiering/omsättning på över 10 Mkr är en större andel VD:ar/projektledare män, det vill säga 71 %. För verksamheterna som har en finansiering/omsättning under 10 Mkr är könsfördelningen bland VD:ar/projektledare jämn.

Hur jämställt fördelas innovationsfrämjarnas medel?

Den 9 oktober 2014 presenterades resultatet av kartläggningen 2013/2014 på en konferens med temat *Jämställdhet i innovationsfrämjande miljöer*. Diskussionerna från konferensen sammanfattas med att grupper fungerar bäst, producerar bättre resultat samt är mer produktiva om de är jämställda. Vidare visade konferensdeltagarna en önskan om en fortsatt uppföljning av detta arbete, bland annat genom att undersöka hur offentliga medel fördelas mellan kvinnor och män.

Arbetet fortsatte således efter konferensen, under hösten 2014 gjordes en kartläggning över hur jämställt medlen fördelas i innovationsfrämjande miljöer. Oavsett om pengar delas ut eller används inom verksamheten kartlägger uppdraget vem som får ta del av medlen. Är det kvinnor eller män?

Resultat av kartläggningen

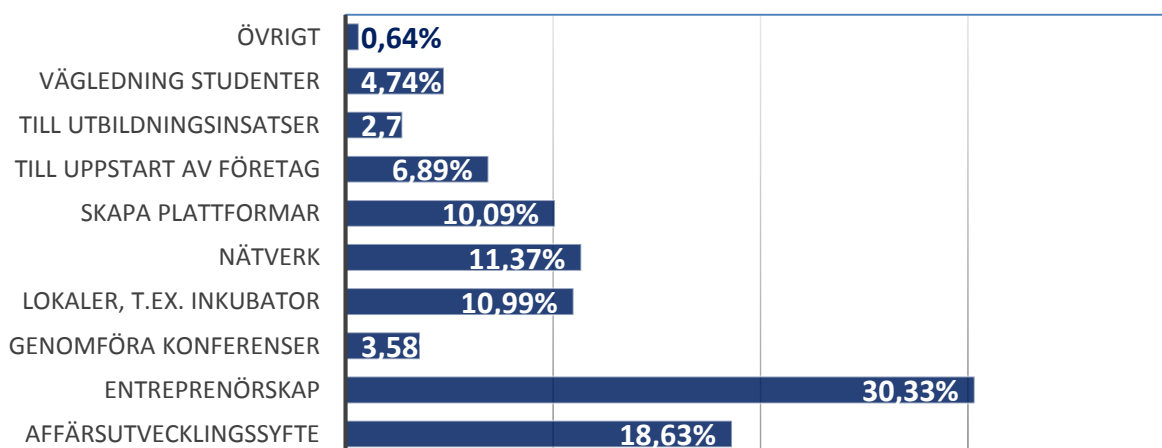
15 aktörer* har medverkat i uppdraget under 2005, 2008 och 2013/2014 och en enkät skickades ut till dem, nio av aktörerna svarade. Utformningen av enkäten utgick från tre huvudfrågor:

- Hur används medlen? Vissa delar ut medel, medan andra använder medel för att skapa verksamhet.
- Vart går medlen? Medlen kan användas till utbildningar, konferenser, nätverkande eller användas i utvecklingssyfte, vid uppstart av företag med mera.
- Hur ser fördelningen ut mellan män och kvinnor?

Totalt hade de nio svarande aktörerna tillgång till 106 miljoner kronor, enligt tidigare kartläggning av respektive organisations finansiering för 2014. Av dessa är 76,8 miljoner offentlig finansiering. En huvuddel av finansieringen används till att bedriva den egna verksamheten:

Finansiering Mkr	Total finansiering	Varav offentlig finansiering
Medlen används endast inom organisationen	69,5	55,1
Medlen används inom organisationen. Har även medel som delas ut till andra utanför organisationen	<u>36,5</u>	<u>21,7</u>
Totalsumma	106	76,8

Den **totala finansieringen** på 106 Mkr fördelas på följande insatser:

Av dessa 106 Mkr går 49 Mkr till kvinnor och 57 Mkr till män.

*Drivhuset Malmö, Futurum Creative Center, Högskolan Kristianstad Holding AB, Medicon Valley Alliance, Venture Lab, Ideon AB, Ideon Agro Food, Krinova Science Park, Skånes Livsmedelsakademi, Maten i Skåne/Smaka på Skåne, Sustainable Business Hub, Teknopol, TeknoSeed, Medeon.

På följande vis fördelar sig innovationsfrämjarnas insatser och aktiviteter på kvinnor och män:

Verksamheter	Mkr total finansiering	Andel %	
		kvinnor	män
Övrigt	0,7	71	29
Vägledning studenter	5,0	61	39
Till utbildningsinsatser	2,9	59	41
Till uppstart av företag	7,3	32	68
Skapa plattformar	10,7	50	50
Nätverk	12,0	55	45
Lokaler, t.ex. inkubator	11,7	41	59
Genomföra konferenser	3,8	58	42
Entreprenörskap	32,1	46	54
Affärsutvecklingssyfte	19,8	42	58
Totalsumma	106,00	47 %	53 %

Det största enskilda beloppet går till insatser som syftar till entreprenörskap. De områden där män får större del av medlen än kvinnor är till uppstart av företag, lokaler (t.ex. inkubatorer), entreprenörskap och affärsutveckling. Kvinnor får större del av medlen som går till posten övrigt (även om det är en relativt sett liten summa pengar), och aktiviteter som handlar om vägledning av studenter, utbildningsinsatser, nätverk och att genomföra konferenser. Den totala finansieringen fördelar sig relativt jämnt mellan kvinnor och män men vi kan alltså se en skillnad i vilka typer av verksamheter som kvinnor och män får, och tar, del av.

Utifrån organisationernas svar gjorde vi även en summering av hur finansieringen fördelas mellan kvinnor och män, utifrån huruvida medlen används inom och/eller utanför organisationen:

Mkr	Total finansiering	Mkr	
		kvinnor	Mkr män
Medlen används endast inom organisationen	70	34	36
Medlen används inom organisationen. Har även medel som delas ut till andra utanför organisationen	36	<u>15</u>	<u>21</u>
Totalsumma	106	49	57

De organisationer som har medel som endast används inom organisationen fördelar dessa relativt jämnt mellan kvinnor och män, 48 % till kvinnor och 52 % till män. Organisationer som, förutom att använda medel till den egna verksamheten, också delar ut medel till andra organisationer har en något skevare fördelning mellan kvinnor och män, där går 42 % till kvinnor och 58 % till män.

Diskussion och förslag på arbete framöver

Resultatet från kartläggningen av hur resurserna fördelas mellan kvinnor och män bland de kluster- och innovationsfrämjande aktörerna presenterades på mötet *Jämställdhet i innovativa miljöer*, den 5 februari 2015. Deltagarna fick därefter möjlighet att diskutera resultatet utifrån följande frågeställningar:

1. Vad kan vi dra för erfarenheter?
2. Beror detta på en medveten satsning? Och vad består den av i så fall?
3. På vilket sätt kan man öka medvetenheten om jämställdhet? Vad skulle behövas?

Följande reflektioner gjorde deltagarna:

- Nå fler genom att fråga om offentliga medel i samma enkät. Få med fler aktörer.
- Det finns en passiv syn på vilka som kommer till aktören, de kommer själva. (Det vill säga aktörerna arbetar inte aktivt för att vissa grupper ska ta kontakt med dem.
- Skillnad beroende på insatser till yngre eller äldre personer?
- Arbeta med förebilder, möjlighet att göra ett aktivt val av olika grupper.
- Om man inte arbetar proaktivt blir det sämre, arbetar man med särskilda insatser så blir det bättre.
- Vid ansökan om offentliga medel: ställ krav på jämställdhet.
- Hur kan vi få hållbarhet i riktade aktiviteter?
- Finansiärer bör följa upp jämställdhet i återrapporteringen.
- Intressant att följa utvecklingen under en längre tid, intressant att se om det sker förändringar.
- Har mer pengar till kvinnor i vissa typer av insatser lett till att kvinnor om några år finns i andra insatser?
- Har särskilda medel, t.ex. främja kvinnors företagande, gett genomslag i hela organisationen?
- Fråga organisationerna vad det (förbättringar vad gäller jämställdhet) beror på, är det en medveten satsning?
- Synliggör resultaten av kartläggningen, genom att delta i andra aktörers konferenser.

Att fortsätta arbetet med att kartlägga hur resurser fördelas mellan kvinnor och män är önskvärt. Dessutom att följa upp om könsfördelningarna i vissa insatser förändras över tid, till exempel om vi kan se att kvinnliga studenter som får vägledning senare också får stöd till uppstart av företag? Vidare skulle det också vara intressant att se om särskilda medel, som till exempel *Främja kvinnors företagande*, lett till bestående förändringar i arbetsätten hos kluster- och innovationsaktörerna. En annan fortsättning på kartläggningen skulle vara att undersöka *antalet* kvinnor och män som tar del av innovationsfrämjarnas respektive insatser och hur pengarna fördelas per huvud. Hur många personer inryms i procentsatserna?